

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2015

HEBREW SECOND ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER I

EXAMINATION NUMBER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Time: 2 hours

100 marks

PLEASE READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY

1. This question paper consists of 13 pages. Please check that your paper is complete.
 2. Read all the questions carefully and answer only what you have been asked.
 3. Answer all questions in Hebrew unless you are asked differently.
 4. There is no need to vocalise unless you are requested otherwise.
 5. Answer Section A on the question paper and Section B in the Answer Book provided.
 6. Write only in black or blue ink. It is in your own interest to write legibly.
 7. The texts of the poems '**Shirei Sof Haderech**' and '**Ki H'Adam Etz H'sadeh**' are attached.
-

Proposed time allocation:	70 minutes for Section A 50 minutes for Section B
----------------------------------	--

SECTION	QUESTION	UNDERSTANDING CONTENT	GRAMMAR	TOTAL
A				
Article I	A	10		10
	B	8		8
	C	6	2	8
	D	6	2	8
	E	4	2	6
Subtotal				40
Article II	A	8		8
	B	4	2	6
	C	2.5	1.5	4
	D	2		2
Subtotal				20
B				
(Prescribed Texts)				
	Be'veit Harachaza	5	3	8
	Lishbor et Hachazir	3 1	2 1	5 2
	Tehilim 23	7	5	12
	Shirei Sof Haderech	5	3	8
	Kei A'adam	3	2	5
Subtotal				40

מאמר א'**קרא את שני הקטעים הבאים וענה על הפעילויות בשאלון המבחן: (40)**

(Read the following 2 texts: text 1 and text 2. The questions apply to both texts – 1 + 2)

קטע 1

1	אֶסְטֶבֶן הוא ילד בן עשר שחי באֶקוּדוֹר (Ecuador). אסטבן עובד בְּמִטְעֵי בָּנָנוֹת בעבודה מסוכנת מאוד, כי הוא צריך לטפס על עצי בננות בגובה של יותר מחמישה מטרים. אסטבן מספר: "אני בא לכאן אחרי בית הספר ואני עובד כל היום. אני חייב לעבוד כדי לעזור למשפחתי".
5	התנאים של העובדים במטעי הבננות ושל ילדיהם קשים מאוד והשָׁכָר שהם מקבלים נמוך מאוד אבל אין להם ברירה, ההורים עובדים קשה והם שולחים גם את ילדיהם לעבוד.
10	בדרום אמריקה יש ילדים רבים כמו אסטבן. הם עובדים בכל מיני עבודות (לפעמים מסוכנות מאוד) בלי תנאים ולפעמים אפילו בלי לקבל שכר. המצב הכלכלי הקשה בבית גורם לכך שיש הורים שאפילו מוציאים את ילדיהם מבית הספר ושולחים אותם לעבוד בחקלאות, במפעלים, במכרות ועוד. הם אומרים: "כל בני המשפחה צריכים לעבוד כדי שיהיה בבית מה לאכול. למשפחות עניות אין דרך אחרת לא למות ברעב חוץ מְלַשְׁלוֹחַ את הילדים לעבוד".
15	אירגון בשם "הצילו את הילדים" (Save The Children) התחיל פְּרוֹיֵיקְט שנקרא "סִפְרִיית עֲדוּיוֹת וִידֵאוֹ שֶׁל יִלְדִים עֲבָדִים". בְּוִידֵאוֹ הילדים העבדים מספרים על חייהם. זה נותן להם הזדמנות להביע את עצמם ולספר לעולם על הסבל שהם עוברים.

מעובד ומקוצר מתוך מאמר שהתפרסם בעיתון "הארץ" ב- 17.7.2002 <http://www.haaretz.co.il/misc/>מאמר מאת רוני מרגלית שפורסם במגזין "מסע אחר" (<http://www.masa.co.il>)

קטע 2

קאילש סאטיארטי (Kailash Satyarthi) זוכה בשנת 2014 בפרס נובל (Nobel) לשלום על הפעילות שלו בהצלת ילדים עבדים בהודו. קאילש מאשים את ממשלת הודו שהיא משתפת פעולה עם פושעים שמתעסקים במכירה וקנייה של ילדים עבדים.

1

קאילש הקים אירגון שהמטרה שלו היא להציל ילדים עבדים. עד היום האירגון שלו הציל יותר מ- 80 אלף ילדים מצורות שונות של עבדות במכרות, באריגת שטיחים (carpets), בחקלאות ועוד.

5

בהודו, אמר קאילש, יש כ- 60 מיליון ילדים עובדים שהם כ- 6% מהאוכלוסיה (מהתושבים). הילדים האלה עובדים בכפייה (לא מתוך רצון חופשי) ובתנאים קשים ומסוכנים. הוא סיפר שמחיר של ילדה, שמוכרים אותה לעבדות, הוא פחות ממחיר של פרה.

10

אחרי שהוא קיבל את הפרס, קאילש אמר לעיתונאים: "אני לא יכול להסביר את האושר שאני מרגיש בכל פעם שאני מציל ילד מעבדות ואני רואה אותו נפגש שוב עם המשפחה שלו, שלפעמים כבר איבדה כל תיקווה לראות אותו חי".

קאילש הקדיש (נתן) את הכסף שהוא זכה בו לאירגון שלו, כדי להציל עוד ילדים מעבדות.

מעובד ומקוצר מתוך מאמר שהתפרסם בעיתון מעריב ב - 10.10.2014

<http://www.maariv.co.il/news.aspx?pn6Vq=E>

מאמר ב'

קרא את המאמר וענה על הפעילויות בשאלון המבחן: (20)

1	בני נוער משקרים לא מעט כי הם רוצים להשיג את מטרותם בכל מחיר ולפתח חיים עצמאיים, רחוק מעיניהם של ההורים. לדוגמה האישית, שההורים צריכים לתת, יש תפקיד חשוב כי בני נוער לומדים לשקר לא רק מחברים, אלא גם מההורים.
5	מחקרים שונים בנושא מצאו שילדים לומדים לשקר כבר מגיל שלוש אבל בגיל הנעורים הם משקרים יותר. בני נוער פחות חוששים (פחדים) לשקר, הם פחות תמימים וההורים שלהם פחות נוכחים (נמצאים) בחייהם. לכן הסיכוי, שיתפסו אותם משקרים, קטן יותר. בני נוער משקרים כמעט על כל נושא: על שיעורי בית, מבחנים, ציונים, איפה הם מבליים בערב, מי החברים שלהם בפייסבוק (Facebook) ועוד. בני נוער מחפשים דרך קלה למנוע מתח עם ההורים ולכן הם אומרים להוריהם משפטים כמו: "זה לא אני", "אני לא יודע איך זה קרה" ועוד.
15	ממי הם לומדים לשקר? קודם כל הם לומדים לשקר מן ההורים כי הכל מתחיל בבית. הרבה פעמים ההורים לא רוצים לענות לטלפון והם מבקשים מהילד: "תגיד שאני לא בבית", או אם הילד לא אוהב עוף, האימא אומרת: "זה לא עוף, זה שְׁנִיץֶלִי". הילדים לומדים לשקר גם מחבריהם. החברים משקרים אז גם הם משקרים. לסיכום, ההורים צריכים להיות מודעים לכך שילדיהם משקרים והם צריכים לחנך את ילדיהם לא לשקר. אסור לילדים לנצל את העובדה שההורים שלהם אוהבים אותם ותמיד יהיו לצידם אפילו אם הם משקרים.

מקוצר ומעובד מתוך מאמר מאת יאיר אפטר שפורסם בעיתון "יסודות", גליון 24, ספטמבר, 2014

(www.yesodot3.co.il/.../502)

הפעילויות:

מאמר א' - The following questions apply to both texts (1 and 2)

א. סמן נכון/לא נכון על פי התוכן והרעיונות של שני (2) הקטעים: (10)

1. העבודה של אֶסְטֶבֶן במטעי בננות מסוכנת.

נכון	לא נכון
------	---------

2. הילדים בדרום אמריקה רוצים לעבוד כדי לרכוש מקצוע.

נכון	לא נכון
------	---------

3. בדרום אמריקה ילדים עובדים רק במטעי בננות.

נכון	לא נכון
------	---------

4. יש ארצות שבהן הורים שולחים את הילדים לעבוד כי בבית אין מה לאכול.

נכון	לא נכון
------	---------

5. האירגון "הצילו את הילדים" נותן לילדים עבדים קול (voice).

נכון	לא נכון
------	---------

6. הודו ואֶקְוָדוֹר הן שתיים מהארצות שבהן יש ילדים שעובדים בעבודות פיזיות קשות.

נכון	לא נכון
------	---------

7. קאילש זכה בפרס נובל לשלום בשנה שעברה.

נכון	לא נכון
------	---------

8. קאילש פעיל בהצלת ילדים עבדים בהודו.

נכון	לא נכון
------	---------

9. מחיר של ילדה שנמכרת לעבדות בהודו גבוה (יקר) מאוד.

נכון	לא נכון
------	---------

10. קאילש נתן את הכסף שבו הוא זכה לממשלת הודו.

נכון	לא נכון
------	---------

(10)

ב. בחר את המשפט המתאים ביותר למשפט המודגש מתוך שני (2) הקטעים:

1. "אבל אין להם ברירה" (קטע 1, שורה 6)

א. הילדים לא רוצים לעבוד.

ב. הילדים מוכרחים לעבוד.

ג. תשובות א+ב נכונות.

2. "...זה נותן להם הזדמנות להביע את עצמם..." (קטע 1, שורה 16)

א. הילדים לא רוצים לספר על החיים שלהם כילדים עבדים.

ב. הילדים לא יכולים לספר על החיים שלהם כילדים עבדים.

ג. לילדים יש אפשרות לספר על החיים שלהם כילדים עבדים.

3. "בהודו...יש כ - 60 מיליון ילדים עבדים שהם כ - 6% מהאוכלוסיה" (קטע 2, שורה 8)

א. כ - 6% מהילדים בהודו הם עבדים.

ב. כ - 6% מהאנשים בהודו הם עבדים.

ג. כ - 6% מהאנשים בהודו הם ילדים עבדים.

4. "איבדה כל תיקווה לראות אותו חי" (קטע 2, שורה 13)

א. המשפחה חשבה שהילד שלה מת.

ב. המשפחה חשבה שיום אחד הילד שלה ישוב הביתה.

ג. המשפחה חשבה שהיא יודעת איפה הילד שלה עובד.

(8)

ג. למי או למה מתייחסות המילים המודגשות מתוך שני (2) הקטעים?

1. "...אבל אין להם ברירה..." (קטע 1, שורה 6)

א. למי? _____

ב. למה אין להם ברירה? _____

2. "...למשפחות עניות אין דרך אחרת לא למות..." (קטע 1, שורות 12-13)

א. מהי הדרך שהם משתמשים בה? _____

ב. מהי "הדרך האחרת"? _____

3. "...הם כ - 6% מהאוכלוסיה...." (קטע 2, שורה 8)

מי? _____

4. "...אני רואה אותך נפגש שוב..." (קטע 2, שורה 12)

א. מי זה "אני"? _____

ב. מי זה "אותו"? _____

5. "...את הכסף שהוא זכה בו לאירגון שלו" (קטע 2, שורה 14)

מהי מטרת האירגון הזה? _____

(8)

ד. השלם את המשפטים לפי התוכן והרעיונות של שני (2) הקטעים:

1. המצב הכלכלי של הרבה משפחות בדרום אמריקה קשה ולכן _____

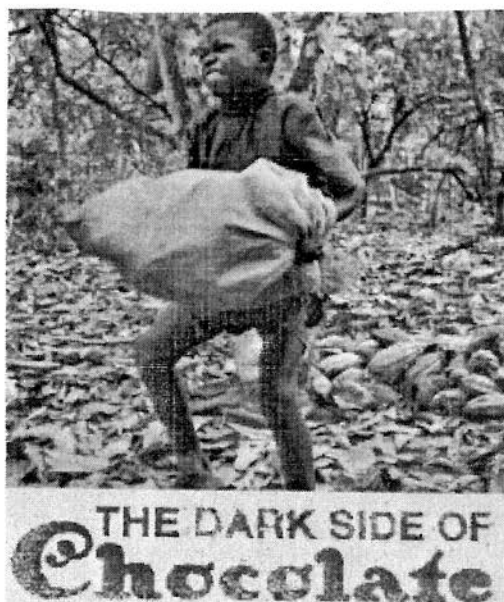
2. ב"ספֶּרִיִּית עֲדוּיֹת וִיִּדְאוֹ של ילדים עבדים" _____

3. קאילש סאתיארטי פעיל מאוד בהצלת ילדים עבדים בהודו ולכן _____

4. כדי להציל עוד ילדים מעבדות קאילש _____

(8)

ה. התבונן בתמונה שלפניך וענה על הפעילות אחריה:

* חשיך, אפל - dark

כתוב מה אתה רואה בתמונה ומהו הקשר בין התמונה לתוכן ולרעיונות של שני הקטעים (1 + 2)?
כתוב רעיון אחד והסבר אותו במלואו (כ - 6-7 שורות).

(6)

40

מאמר ב' (20)

א. סמן את המשפט המתאים ביותר למשפט המודגש מתוך המאמר:

1. "בגיל הנעורים הם משקרים יותר" (שורה 6)

א. בני נוער משקרים יותר מהוריהם.

ב. בגיל הנעורים משקרים יותר מגיל הילדות.

ג. בני נוער פוחדים שההורים יגלו שהם משקרים.

2. "בני נוער מחפשים דרך קלה למנוע מתח עם ההורים" (שורה 10)

א. בני נוער לא רוצים לדבר עם ההורים על הבעיות שלהם.

ב. בני נוער לא מספרים את האמת להורים.

ג. בני נוער משקרים כדי שהוריהם לא יכעסו עליהם.

3. "החברים משקרים אז גם הם משקרים" (שורה 17)

א. בני נוער יודעים שהחברים שלהם משקרים.

ב. בני נוער מושפעים מחבריהם ולכן הם משקרים.

ג. בני נוער משקרים לחברים שלהם.

4. "ההורים צריכים להיות מודעים לכך שילדיהם משקרים" (שורה 18)

א. ההורים צריכים לדעת שילדיהם משקרים.

ב. ההורים לא יודעים שילדיהם משקרים.

ג. ההורים יודעים שילדיהם משקרים.

(8)

ב. למי או למה מתייחסות המילים המסומנות בקו?

1. "הם רוצים להשיג את מטרתם" (שורה 1)

מהי מטרתם? _____

2. "בגיל הנעורים הם משקרים יותר" (שורה 6)

א. מי זה "הם"? _____

ב. מדוע הם משקרים יותר?

1. _____

2. _____

3. _____

3. "הכל מתחיל בבית" (שורה 14)

מה מתחיל בבית? _____

(6)

ג. במאמר כתוב שבני נוער לומדים לשקר מהורים ומחברים.
מה אתה חושב - מי משפיע יותר על בני נוער לשקר - הורים או חברים?
הסבר את דעתך.

(4)

ד. לפניך שתי כותרות למאמר. סמן את הכותרת המתאימה ביותר למאמר:

1. הסיבות לכך שבני נוער משקרים.

2. מה עושים כאשר בני נוער משקרים?

(2)

20

החומר המוכתב:**א. "בבית הרחצה" / גרשון שופמן**

הסיפור "בבית הרחצה" מספר על קנאה.
קרא את המשפט הבא וענה על הפעילות אחריו:

"קִינָאָה הִיא פֶּחַד מִהַשְׁוֹאָה"
(Jealousy is the fear of comparison)

(Max Frisch)

מהו הקשר בין המשפט למעלה ובין ההתנהגות של השר אוורס בסיפור?
כתוב דוגמה אחת מן הסיפור לביסוס דבריד והסבר אותה (כ - 10 שורות).

(8)

ב. "לשבור את החזיר" / אתגר קרת

1. בסיפור יואבי אומר לפסחזון: "פסחזון, אני אוהב אותך יותר מאבא ואמא!"

מה אתה לומד מהמשפט הזה על היחסים שבין יואבי לבין הוריו?
הסבר את תשובתך (כ - 7 שורות). (5)

2. איזה שם אחר אתה מציע (נותן) לסיפור? (2)

(7)

ג. תהילים כ"ג

מזמור כ"ג הוא אחד המזמורים הידועים ביותר בספר תהילים. המזמור מביע את האהבה של ה' אלינו - בכל זמן, בכל מקום ובכל מצב. ה' מדריך אותנו ותומך (supports) בנו.

הוכח את הדברים הכתובים למעלה על פי התוכן והרעיונות של מזמור כ"ג (כ - 4/3 עמוד).

שים לב: התשובה שלך צריכה להיות במבנה של חיבור.

(12)

ד. שירי סוף הדרך/לאה גולדברג

**האם השיר "שירי סוף הדרך" מוצא חן בעיניך? הסבר את תשובתך.
השתמש ברעיונות של השיר (כ - 10 שורות).**

(8)

ה. "כי האדם עץ השדה"/נתן זך

הפזמון החוזר בשיר הוא:

"ואני לא יודע
איפה הייתי ואיפה אהיה
כמו עץ השדה"

**מה אתה חושב - מדוע הפזמון חוזר שוב ושוב בשיר?
מה המשורר רוצה לספר לנו? (כ - 7 שורות)**

(5)

40

100